

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/35/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1422202023
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:1422202023.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpený Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. W. XXXX/X, XXX XX V., právne zastúpený Mgr. Marcel Kandrik, so sídlom Sladkovičova 8, 080 01 Prešov, o zaplatenie 1822,86 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/27/2023-187, zo dňa 08.01.2023, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

- Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:
 - „Žalobu zamieta.
 - Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.“
- Rozhodnutie právne odôvodnil § 1 ods. 2, §2 písm. d), § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), § 251, § 255 a § 266 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).
- Vychádzal zo zistenia, že žalobca podanou žalobou dňa 01.06.2022 sa na žalovanom domáhal zaplatenia sumy 1 822,86 eur s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnil tým, že uplatnenú pohľadávku nadobudol postúpením od spoločnosti Všeobecná úverová banka, a.s. Svoju žalobu odôvodnil tým, že medzi jeho právnym predchodcom, t.j. Všeobecná úverová banka, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 07.04.2014 uzatvorená zmluva, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1 870 eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutú sumu v 119 splátkach a splatnosť splátok bola dohodnutá k 20. dňu v kalendárnom mesiaci. Výška splátky bola dohodnutá v sume 32,08 eur, pričom z toho suma 1,51 predstavovala výšku poistného. Konečná splatnosť úveru bola dojednaná na 21.03.2024 a výška RPMN predstavovala 16,37 %. Keďže žalovaný neplnil svoj záväzok splácať úver riadne a včas, žalobca ho listinou „Tretia upomienka - pokus o zmier“ zo dňa 02.09.2019 vyzval k úhrade omeškanej sumy 100,69 eur, s tým, že pristúpi predčasnému zosplatneniu. Nakoľko žalovaný neuhradil dlžnú sumu, žalobca úver dňa 15.10.2019 predčasne zosplatnil. Žalovaný do podania žaloby vrátil sumu vo výške 1990,39 eur.
- Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že nakoľko medzi stranami sporu bola uzavretá spotrebiteľská zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru bol žalobca pred uzavretím tejto zmluvy

povinný s odbornou starostlivosťou skúmať, či majetková situácia dlžníka zaručuje riadne splácanie úveru. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal na cieľ ust. § 7, ako aj § 11 ods. 2 ZoSÚ, pričom zdôraznil, že pri posúdení úverovej schopnosti je dôraz kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa, a na posúdenie toho, či po vynaložení bežných výdavkov zostane spotrebiteľovi taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. S poukazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky, Krajského súdu v Prešove a Súdneho dvora EÚ, dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu pri preverovaní bonity žalovaného, nepostupoval s odbornou starostlivosťou, nakoľko veriteľ žiadnym spôsobom neskúmal výdavky žalovaného. Uviedol, že právny predchodca žalobcu pri skúmaní bonity žalovaného vychádzal z údajov deklarovanych v žiadosti o poskytnutie felxipôžičky, pričom údaje uvedené v tejto žiadosti neboli podložené žiadnym dôkazom. V tejto súvislosti poukázal na výšku životného minima žalovaného, t.j. na sumu 517,12 eur, pričom uviedol, že aj keby bral do úvahy nepreukázaný mesačný príjem žalovaného vo výške 842 eur a ďalšie záväzky žalovaného, nie je zrejmé, akým spôsobom právny predchodca žalobcu dospel k záveru, že žalovaný bude riadne splácať predmetný spotrebiteľský úver vo výške 32 eur mesačne. Vzhľadom na vyššie uvedené hrubé porušenie povinnosti veriteľa ust. v § 7. ods. 1 ZoSÚ dospel súd prvej inštancie k záveru o bezúčinnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru, pričom uviedol, že v danom prípade sa uplatní aj ďalšia zákonom predpokladaná sankcia, a to neplatnosť predčasného zosplatnenia spotrebiteľského úveru. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu. V tomto kontexte poukázal na podmienky postup platnosti postúpenia pohľadávky stanovené v ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ, pričom dospel k záveru, že ak nedošlo v danom prípade k platnému zosplatneniu úveru, nemohla byť pohľadávka z neho predmetnom postúpenia, a teda žalobcovi nesvedčí aktívna vecná legitímácia. V závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia uviedol, že v predmetnom prípade nebol dodržaný ani postup podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, keďže zosplatňujúca výzva v danom prípade nie je výzvou podľa predmetného ustanovenia.

5. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a to najmä vo vzťahu k neopodstatnenému navyšovaniu výdavkov žalovaného zo strany súdu, ktoré v danom konaní neboli žalovaným tvrdené. Mal za to, že súd prvej inštancie sa nijakým spôsobom nevyporiadal so žalobcom predloženým výpočtom disponibilného zostatku, ktorý bol vyšší ako splátka poskytnutého úveru, a taktiež v ňom zohľadnil nielen existujúce výdavky, ale aj paušálne výdavky žalovaného. Uviedol, že právny predchodca nemal povinnosť v čase uzatvorenia zmluvy zohľadňovať výšku životného minima, keďže táto povinnosť mu nevyplývala zo žiadneho zákonného predpisu. Vo vzťahu ku skúmaniu bonity žalovaného poukázal na znenie ust. § 7 ods. 1, pričom uviedol, že za hrubé porušenie povinnosti stanovenej v predmetnom ustanovení je potrebné považovať situáciu, keď veriteľ pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným zo spôsobov uvedených v danom ustanovení. Mal za to, že v danom prípade bola zachovaná odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver, pričom v tomto smere odkázal na svoje vyjadrenie zo dňa 19.04.2023. Uviedol, že z jeho obsahu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu pri poskytnutí úveru zohľadnil výdavky žalovaného, ako aj úverovú zaťaženosť, pričom opätovne poukázal na to, že žalovaný svojim podpisom v žiadosti deklaroval príjem z podnikania. Žalobca je preto toho názoru, že v danom konaní bola riadne preukázané, že právny predchodca pred uzavretím zmluvy riadne posúdil schopnosť žalovaného splácať úver, a to v súlade s právnou úpravou účinnou v čase uzatvárania Zmluvy. Uviedol, že právny predchodca žalobcu disponoval pred poskytnutím úveru dostatočnými a overenými informáciami, na základe ktorých bol schopný získať objektívny obraz o stave finančnej situácie žalovaného. Vo vzťahu ku povinnosti skúmania výdavkov žalovaného odkázal na jednotlivé opatrenia Národnej banky Slovenska, z ktorých vyplýva, že veriteľ môže overovať výlučne úverové záväzky spotrebiteľa a nie životné výdavky. Na základe vyššie uvedeného mal žalobca za to, že jeho právny predchodca pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver postupoval v súlade so zákonom. V tejto súvislosti odkázal aj na aktuálnu rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít. Zároveň poukázal na to, že v danom prípade právny predchodca žalobcu dodržal všetky podmienky, ktoré predpokladá ust. § 93 ods. 8 Zákona o bankách. V súvislosti s podmienkami vyžadovanými predmetným ustanovením žalobca poukázal na to, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo v konaní preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzývaný na úhradu omeškaných splátok. Namietal, že napadnuté rozhodnutie nezohľadňuje judikatúru najvyšších súdnych autorít pokiaľ ide o obsahové náležitosti výzvy podľa § 92 ods. 8. V tomto smere uviedol rozhodnutie Najvyššieho súdu

SR sp. zn. 8Cdo/169/2020, ktoré pripúšťa, že za výzvu na plnenie podľa ust. § 92 ods. 8 bolo Zákona o bankách možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, avšak iba za podmienky, že jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie. Následne žalobca citoval rozhodnutia vyšších súdnych autorít a Zároveň uviedol, že právny predchodca žalobcu preukázal doručenie výzvy označenej ako „Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“ zo dňa 15.09.2019. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil, tak že vyhovie žalobe, resp. aby ho zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že sa plne stotožňuje s odôvodnením a právnymi závermi súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Uviedol, že právny predchodca žalobcu odignoroval svoju zákonnú povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť pred uzavretím zmluvy bonitu žalovaného a jeho schopnosť splácať poskytnutý úver. Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto nemohol právny predchodca žalobcu platne úver zosplatiť, a teda v danom konaní absentuje aktívna vecná legitímácia žalobcu. Zároveň pre správnosť svojich tvrdení poukázal na výklad ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, pričom v tomto kontexte uviedol, že za hrubé porušenie povinnosti ustanovenej v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ treba považovať situáciu keď veriteľ nevykoná aspoň jeden zo spôsobov vymedzených v predmetnom ustanovení. Namietal, že predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkov, pričom tento nemohol byť predmetom platného zosplatenia a ani postúpenia. Navrhol aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil, a taktiež si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

8. V replike žalobca uviedol, že zotráva na podanom odvolaní, a navrhol, aby odvolací súd rozhodol v zmysle podaného odvolania.

9. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym procesným postupom, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

13. Podľa ust. § 7 ZoSÚ veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

14. Podľa ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

15. Odvolací súd poukazuje na to, že cieľom ust. § 7 ods. 1 a nasl. odsekov v spojitosti s ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ je predovšetkým, aby dodávateľ vzal pred poskytnutím spotrebiteľského úveru na zreteľ existujúcu situáciu klienta, a to najmä jeho príjmy výdavky, a taktiež aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Pri posúdení úverovej schopnosti je dôraz kladený najmä na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver sa vychádza z existujúceho stavu a jeho prezumpcie zachovania do budúcnosti.

16. Odvolací súd v tomto kontexte zdôrazňuje, že zmyslom ustanovenia § 7 ods. 1 a nasl. odsekov je predovšetkým povinnosť veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľských úverov konať s náležitou starostlivosťou, a najmä tak, aby o schopnosti spotrebiteľa splácať predmetný úver zistil rozhodujúce skutočnosti natoľko, aby posúdil, či zmluvný vzťah so spotrebiteľom v konečnej fáze uzavrie alebo nie. V rámci procesu získavania relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom, ale aj z informácií, ktoré získava aj z iných dostupných zdrojov. Takto zhromaždené informácie je dodávateľ povinný vyhodnotiť a zistiť či ich možno považovať za dostatočné a posúdiť, ktoré informácie je potrebné ešte ďalej overiť. Zároveň je potrebné poukázať na skutočnosť, že v rámci procesu získavania informácií o schopnosti spotrebiteľa splácať úver je potrebné, aby aj spotrebiteľ bol v tomto procese aktívny a poskytol veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. To však neznamená, že veriteľ nie je povinný konať s odbornou starostlivosťou, a teda je povinný vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie a tieto následne riadne vyhodnotiť. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. (Uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 20CoCsp/11/2023)

17. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

18. K námietkam nesprávneho skutkového zistenia odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v predmetnej sporovej veci. Dokazovanie je potrebné vnímať ako procesný postup, ktorý smeruje k vytvoreniu skutkových poznatkov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania možno vzhladať najmä v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza, a na ktorý následne aplikuje konkrétnu právnu normu. Zistenie skutkového stavu, ktorý je objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný predovšetkým aj z hľadiska posúdenia pravdivosti tvrdení účastníkov a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporom konaní (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

19. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce

aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

20. V predmetnej veci nemal odvolací súd pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným, je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

21. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na význam skúmania schopnosti spotrebiteľov splácať spotrebiteľský úver je zdôrazňovaný aj v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie, pričom súd musí ex offo preskúmať povinnosti veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ (porov. Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie C-679/18, tiež C-449/13, C-303/20).

22. Z čl. 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, CA ConsumerFinance C-443/13, EU:C:2014:2464, bod 43). Táto povinnosť tým má chrániť spotrebiteľov najmä pred rizikami nadmerného zadlženia a platobnej neschopnosti.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a povinností, ktoré pre veriteľa pred poskytnutím spotrebiteľského úveru kladie ust. § 7 ods. 1 a nasl. ustanovení ZoSÚ je náležité, aby v priebehu konania preukázal spôsob skúmania bonity spotrebiteľa. Bolo na žalobcov, aby preukázal splnenie tejto povinnosti, a teda aby preukázal, že pred poskytnutím spotrebiteľského úveru konal v súlade s ust. § 7 ZoSÚ.

24. Zatiaľ čo ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií, ustanovenie § 11 ods. 2 ZoSÚ ustanovuje, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti.

25. Z obsahu predloženého súdneho spisu vyplýva, že v žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru bola uvedená suma celkového mesačného príjmu domácnosti vo výške 842 eur. Následne z vyjadrenia žalobcu o skúmaní bonity žalovaného vyplýva, že ako mesačný príjem zobral do úvahy sumu základu dane poníženú o sumu dane, ktorú vydell 12 a dospel k sume 637,50 eur. Vychádzal z toho, že žalovaný v žiadosti o poskytnutie úveru deklaroval príjem z podnikania, pričom obrat dosiahol v sume 14 000 eur a základ dane predstavoval sumu 7 700 eur. Zároveň žalobca uviedol, že existujúce záväzky skúmal dopytom do úverového registra, z ktorého vyplývalo, že žalovaný mal v čase žiadosti o úver mesačné úverové zaťaženie v celkovej výške 490,50 eur. V tomto smere odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uviedol, že žiaden z vyššie uvedených údajov nie je podložený relevantným dôkazom preukazujúcim skutočnosť vyplývajúce zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru. Z predloženého súdneho spisu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu overil bonitu spotrebiteľa dopytom do Sociálnej poisťovne, avšak odvolaciemu súdu nie je známe ako skúmal výdavky žalovaného, nakoľko právny predchodca žalobcu vychádzal z údajov uvedených v žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru.

26. Oboznámením sa s predloženým spisovým materiálom sa odvolaciemu súdu javí, že veriteľ, t.j. právny predchodca žalobcu zisťoval a overoval príjem žalovaného len cez informácie uvedené v žiadosti o poskytnutie úveru a dopytom do úverového registra a Sociálnej poisťovne. Zo žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru vyplýva, že žalobca uviedol údaj o počte detí 2 a celkový počet členov domácnosti v počte 4. Vzhľadom na tieto skutočnosti mal odvolací súd za to, že právny predchodca žalobcu nemohol na základe uvedených informácií získať dostatočný prehľad o finančnej situácii žalovaného.

Z uvedeného konania právneho predchodcu žalobcu nemožno zistiť akým ďalším spôsobom skúmal finančnú situáciu žalovaného, nakoľko konanie ktorým skúmal finančnú situáciu žalovaného nemožno v predmetnom konaní považovať za konanie spĺňajúce povinnosť vymedzenú ust. § 7 ZoSÚ. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že konanie právneho predchodcu žalobcu nemožno v danom prípade považovať za konanie spĺňajúce povinnosť náležitého skúmania bonity s odbornou starostlivosťou, nakoľko právny predchodca nemohol získať úplné informácie o finančnej situácii žalovaného bez toho, aby skúmal jeho celkovú zadlženosť, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania stravy atď. V tomto smere odvolací súd odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu Prešov, sp. zn. 20CoCsp/11/2023, ktorý uviedol, že „pri skúmaní výdavkov musí veriteľ vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti. Skúmanie výdavkov v len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Z lustrácie v úverových registroch je možné zistiť počet existujúcich úverov a výšku mesačnej splátky, týchto úverov, ktoré spotrebiteľ už má, teda iba peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa, avšak nemožno objektívne posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, vrátane pravidelných mesačných výdavkov nemôže urobiť záver o tom, či je klient alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.“

27. V súvislosti so žalobcom namietanou povinnosťou zohľadňovať výšku životného minima pri posudzovaní bonity klienta, odvolací súd poukazuje na to, že v čase uzavretia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, t.j. v roku 2014 bola výška životného minima na jednu plnoletú fyzickú osobu vo výške 198,09 eur. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie uviedol, že v čase uzavretia zmluvy bolo s ohľadom na výšku životného minima, životné minimum rodiny žalovaného vo výške 517,12 eur. Opatrenie NBS zo dňa 14.11.2017 účinného v čase uzatvorenia zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru, upravovalo metodiku výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver, vyplýva, že pri posudzovaní bonity spotrebiteľa je potrebné brať do úvahy aj výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa, ktorá sa určuje najmenej vo výške životného minima spotrebiteľa na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti. Povinnosť skúmať schopnosť splácať spotrebiteľský úver vyplýva nielen z predmetného opatrenia, ale je zakotvená priamo v ZoSÚ v ust. § 7 ods. 27, ktorý hovorí o tom, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom.

28. Za uvedených okolností sa odvolaciemu súdu javí, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ a hrubo porušil povinnosť, keď riadne neskúmal výdavky žalovaného vrátane bežných výdavkov súvisiacich s domácnosťou, čím podľa názoru odvolacieho súdu naplnil predpoklady hmotnoprávnej fikcie stanovenej v ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ. Odvolací súd konštatuje, že v danom prípade je potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkov, čoho výsledkom je neplatné predčasné zosplatnenie úveru.

29. V súvislosti s nesplnením podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 ZoSÚ odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1.) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady musia byť naplnené kumulatívne, pričom tieto predpoklady sú základnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky.

30. V zmysle vyššie uvedeného sa vyžaduje, aby banka pred tým ako postúpi pohľadávku inému subjektu, dala tento svoj postup spotrebiteľovi na vedomie a to prostredníctvom výzvy, ktorú toto zákonné ustanovenie vyžaduje. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že výzva v predmetnom prípade, ktorou právny predchodca upovedomil žalovaného o využití svojho oprávnenia nie je výzvou v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoSÚ.

31. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

32. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdzuje.

33. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, tak že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 CSP.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).